ЕЛИЕЗЕР ПАПО

НАД ЈЕРЕМИЈИНИМ ПЛАЧЕМ

(препјев)

Прије неких пет година превео сам по први пут Плач Јеремијин са старојеврејског на српски, и то тужбаличким „дванаестерцем" (ненародним језиком речено: осмерцем са четворосложним припјевом), а по узору на локус класикус српске књижевне тужбалице: Његошеву тужбалицу сестре Батрићеве, у којој четворосложни припјев стоји као тужно саломљено крило, насупрот читавом крилу исказаном у једром народном осмерцу.

Када сам прошле године на Тишабеав[1] сјео да поново читам Плач Јеремијин на старојеврејском, све пратећи једним оком властити препјев, схватио сам да никако и нипошто не смијем више да одлажем отклањање једне свеобухватне омашке која ми се у реченом преводу била поткрала. Наиме, када сам први пут био изашао на мегдан „дванаестерцу", плашио сам се да му станем насупрот са једном једином слободном руком, тиме што бих допустио да ми друга буде спутана структуралним ограничењима старојеврејског изворника, који је већинским дијелом (четири од пет поглавља) писан азбучним акростихом, а све у складу са јеврејском литургијском традицијом у којој се не само *киноѿ* (тужбалице) него и *селихоѿ* (покајнице) и *видујим* (исповјед гријеха) пишу као азбучне набрајалице.[2] Симболика посезања за набрајањем по

[1] Плач Јеремијин једна је од двадесет и четири библијске књиге и у јеврејској литургијској години он се чита на вечерњем богослужењу за Тишабеав, девети дан мјесеца Ава, јеврејски Видовдан, дан на који су разрушени Први, а потом и Други јерусалимски Храм.

[2] Осим већ наведених трију књижевних родова, ова појава није страна ни другим родовима Свете књижевности. Примјерице, псалам 119 састоји се од 22 китице, према броју слова јеврејске азбуке. Свака китица садржи осам стихова. Сви стихови прве китице почињу првим словом азбуке, сви стихови друге ки-

азбучном редослиједу управо у ова три књижевна рода је поприлично очигледна. У тужбалицама, рецимо, овим истрајавањем на азбучном устројству постиже се учинак поништавања осјећаја расапа и расула. Као што се дим разгони промајом, тако се и расуло неумитно расипа пред истрајним редом азбуке. Као што се восак топи пред лицем огња, тако метеж уступа пред редом. Као што зликовци гину од лица Божијег, тако и бесмисао ишчезава пред лицем исказа устројеног по неумољивом реду азбуке. У Плачу Јеремијином образац пророковог казивања битан је колико и сам његов садржај, ако не и битнији. Стиче се утисак да у овом дјелу управо облик утврђује садржај; и то у оба смисла коријена ТВРД: и уобличава га (тврдњу за тврдњом), и зида (као тврђаву смисла, као здање спознаје), као да пуко редање тужбених исказа азбучним редослиједом само по себи може да исцијели осјећај разбијености и расцјепканости до којих су довели Разорење, Изгон и Расијање.

Једно једино поглавље Јеремијиног плача, пето и посљедње, писано је слободним стихом. Насупрот њему, прво, друго и четврто поглавље одликују се врло крутим устројством. Свако од њих састоји се од по двадесет и два стиха, према броју слова јеврејске азбуке. Сваки стих почиње по једним словом. Редом и слиједом. Треће поглавље, уједно и врхунац пророчког созерцавања народне судбине, устројствено је и најзахтјевније. Оно се састоји од шездесет и шест стихова. Седамдесет и седам стихова би представљало пунину пунине, док шездесет и шест стихова представља мјесто које се налази надомак ње... сам праг њезин... нешто попут петка Суботе Увида. Тих шездесет и шест стихова дијеле се, опет, у двадесет и два тростиха. Сваки од трију стихова сваког тростиха почиње истим словом, по азбучном редослиједу. У народној свијести и предаји број три има посебна својства. Не вели ли се и на српском: *Трипут Бог помаже*, *Трећа срећа* и проче.

Прво поглавље, у коме су двадесет и два стиха.
Сваки стих почиње по једним словом јеврејске азбуке, по редослиједу:

алеф / а

А да како сама шједи,
варош вељa;
дупке пуна дуњалука,

тице почињу другим словом азбуке, и тако редом. Једнако тако, поглавље „Жена вриједна, ко је нађе" (Мишле / *Приче Соломонове*) састоји се од 22 стиха, сваки од којих почиње по једним словом јеврејске азбуке, по реду.

удовица;
војвоткиња међ земљама,
харач плаћа?

бет / б

Будна плаче ноћи сваке,
кукавница;
сузе рони низ образе,
без тјешника;
а од свијех љубавника,
никог нијe;
пријатељи њени редом,
издадоше;
душманима најгоријем,
постадоше.

гимел / г

Гле, Јудеја, с сиротиње,
сва с исели;
иргатлука ради вељег,
међ народе;
мир не нађе чак ни тамо,
у сургуну;
душмани је сустигоше,
у тјеснацу.

далет / д

Друмови јој у жалости,
без хаџија;
капије јој опустјеле,
њојзи празно;
а свештенство све уздише,
куку, јадо;
ђевојке јој тужне редом,
тешко њојзи.

хе / х[3]

Ха крвником њојзи стану,
главом буду;
катили јој с миром шједе,
неће дуго;
уцвиље је Господ Боже,
с безакоња;
чеда њена – крвни данак,
душманима.

вав / в[4]

Вала спаде с Сијон-шћери,
слава свака;
кнезови јој ко јелени,
ал без паше;
без кувета вазда бјеже,
пред гоничем.

зајин / з

Запамтио Јерусалим,
јад и чемер;
некадашње све милине,
мили роде;
што имаше од старина,
куку, леле;
паде народ у катилску,
црну руку;
помоћника ниоткуда,
по смрт пошли;
то гледали зулумћари,
па им драго;
пред истрагом њеном страшном,
њима смјешно.

[3] Слабочујно *х*, као у синтагми *ʼљеба-ӣутера*.

[4] Уснено меконепчано *в* које нема одговарајућег парњака у српском језику. Гдје год је то било могуће, а овдје рецимо јесте, ставио сам на почетак строфе арапску ријеч која почиње арапским парњаком јеврејског *вав*, а која се у српском увријежила као домаћа, попут ријечи *вала* (богами).

хет / х[5]

Харам тешки кад учиње,
Јерусалим;
варош цијела одлучена,
ко течница;
у очима штовалаца,
појефтиње;
јер јој бјеху сви вићели,
голотињу;
а и она све уздише,
ко натраг би.

тет / т[6]

Трулеж њена с краја поче,
да се шири;
на пошљедак не мишљаше,
паде грдно;
а тјешника ниоткуда,
Боже један;
вид, Господе, муку моју,
катил доби.

јод / ј

Јамит пошо зулумћаре,
милине јој;
она гледа у народе,
у Храм хрле;
за које си био реко,
ти не могу.

каф / к

Колки народ, сав уздише,
љеба ишћу;

[5] Грлено (фарингеални фрикатив) *х* које нема одговарајућег парњака у српском језику. Гдје год је то било могуће, а овдје рецимо јесте, ставио сам на почетак строфе арапску ријеч која почиње арапским парњаком јеврејског *хет*, а која се у српском увријежила као домаћа, попут ријечи *харам* (гријех).

[6] Емфатично *т* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

себелуке своје нуде,
све за ’рану;
не бил душу повратили,
душо грдна;
вид, Господе, Ти погледај,
поткусур сам.

ламед / л

Леле вама, пролазници,
погледајте;
имал бола као мога,
ви видите;
који ме је запануо,
боле, јаде;
Господ којим ме уцвиље,
у дан гњева.

мем / м

Мени огањ с виса угна,
прав’ у кости;
тај је огањ обвладао,
свијем Градом;
ногама ми сапе мрежу,
ноге јадне;
и врну ме унатраге,
наузнако;
пустолином учиње ме,
мене празно.

нун / н

Написа ми харам-јарам,
руком Својом;
упреде га, врат ми свеза
снагу узе;
предаде ти мене Господ,
а у руке;
искобељат из којих се,
нећу шале.

самех / с

Силом већом згази Господ,
јунаке ми;
празник сазва против мене,
у час зао;
да побије момке моје,
куку мене;
а ђевојку, шћер Јудину,
јаој мајци;
згази Господ ко у каци,
оно грожђе.

ајин / ʼ[7]

ʼРђе ради своје плачем,
бутум сваке;
око моје, око моје,
сузе пушта;
далеко је мене тјешник,
дух што кријепи;
синови се истражише,
катил влада.

пе / п

Пружа руке гора Сијон,
ђе утјеха;
господња је заповијест,
тако хтједе;
да је Јаков вас окружен,
душманима;
Јерусалим међу њима,
жена течна.

[7] Фарингеални фрикатив ʕ који се у српском језику појављује само у дијалектизму *ʼрђа*, онако како се он изговара у Црној Гори и у источној Херцеговини.

саде / с[8]

Свеправедан Господ јесте,
ја сам крива;
јер сам стала ја насупрот,
Божјим устма;
чујте добро сви народи,
ви'те бол мој;
ћевојке ми и момчад ми,
заробљени.

коф / к[9]

Каваљере џаба звала,
преварише;
свештенство ми и старине,
глад убила;
тражили су јадни 'рану,
дух да врате;
ал су Богу повратили,
своје душе.

реш / р

Разабери, Ти Господе,
тегобу ми;
утроба је мене горка,
од горчине;
срце ми се ишчупало,
туј из груди;
ја се јесам побуњела
буно, блесо;
напољу ме мачем шјеку,
смрт у кућу.

[8] Емфатично *т̄* које нема одговарајућег парњака у српском језику.
[9] Емфатично *к* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

шин / ш

Што слушају уздисаје,
моје, куку;
сви душмани за зло чули,
њима драго;
што си тако учињео,
Боже један;
дан донијевши што си прозво,
и њима ћеш.

тав / т

Теб пред лице нек се дигне,
злоћа њина;
учини им кано мени,
ко ће ко Ти;
за сва моја безакоња,
њима исто,
јер су вељи уздаси ми,
вељу: вељи,
а срце ми све жалосно,
срце моје.

Друго поглавље, у коме су двадесет и два стиха.
Сваки стих почиње по једним словом јеврејске азбуке, по редослиједу,
осим што су словима *ајин* и *пе* замијењена мјеста:

алеф / а

Аман, како Господ застрје,
у Свом гњеву;
кћер сијонску са облаком,
градоносним;
Израела славу сврже,
с неба земљи;
ни подножја ногу Својих,
не сјети се.

бет / б

Бриса Господ без милости,
све љепоте,
и сатрије вас Јакова,
немилице,
утврђења шћери Јуде,
земљи врже;
оскврни јој царство, Богме,
и кнезове.

гимел / г

Гњевом сломи Израелу,
рог васцијели;
руку Своју од душмана,
Он уздржа,
распали се на Јакова,
како огањ;
кано лава што прождире,
око себе.

далет / д

Душмански ли лук затеже,
Господ Бог наш;
кано катил руку подби,
Своју десну;
све што бјеше оку мило,
листом поби;
а на чадор Сијон-шћери,
огањ просу.

хе / х[10]

Хтједе бит нам дин-душманин,
Господ Бог наш;
сатра дворе Израелу,

[10] Слабочујно *х*, као у синтагми *’љеба-ӣуӣера*.

куле Своје;
на Јудину шћер се спусти,
јад и чемер.

вав / в[11]

Властит шатор Он похара,
кано башту,
врже Господ у заборав,
на Сијону;
и празнике и шабате,
обустави;
свештеника ко и цара
резил чини.

зајин / з

Запустио и свој олтар,
Храм батали;
зидине од двора њених,
катилима;
вика их је у Дом Божји
ка на празник.

хет / х[12]

Хтјед кад Господ бјеше био,
да раскопа;
све зидине Сијон-шћери,
уже распе;
не уздржа руке своје,
да не затре;
зид и опкоп Он ојади,
јад обома.

[11] Уснено меконепчано *в* које нема одговарајућег парњака у српском језику.
[12] Грлено (фарингеални фрикатив) *х* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

тет / т[13]

Те у земљу пропадоше,
капије јој;
багламе јој све поломи,
и истражи;
цар је њезин и кнезови,
међ пагане;
Торе ниђе, ни утваре
пророцима;
да им дође од Господа
макар мало.

јод / ј

Јадни сјели, сузе лију,
старјешине;
посули су прахом главу,
и костријет;
оборише земљи главе,
све ђевојке.

каф / к

Куку вама очи моје,
исплакане;
утроба ми сва ускисла,
чемерика;
земљи јетру, ево, врћем,
но је неће;
рад погибли шћери мојих,
мог народа;
јер отроци и дојенчад,
смрћу мрију;
улицама Града царског
куку Граде.

[13] Емфатично *т̄* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

ламед / л

Лепетају матерама:
Жита, вина?
док год висе како крпе,
ил лешине;
улицама Града царског,
јадан Граде,
док пуштају душе своје,
ђет-ђетиње;
матерама све на крилу,
јадне мајке.

мем / м

Ма, ш чим ћу ти посвједочит,
Јерусалме;
шта ја тебе да измаштам,
зор-ђевојко;
шта бих мого испоредит,
Сијон-шћери;
да би тебе утјешило,
кукавницу;
као море, лом ти већи,
ломе, доме;
ко ће тебе исцјелити
видар који?

нун / н

Навјештају пророци ти,
ћорак, лажа;
не открише гријеха твојих,
камо да су;
јер би сургун предуприједи,
резил збором;
но пуштају мјесто тога,
муштулуке;
који би те већма гурни,
у побуну.

самех / с

Сад над тобом пљешћу пљеском,
пролазници;
звиждућу ти, главом машу,
Сијон-шћери:
Јел то варош што се звала,
скуп љепоте;
радост цијеле васељене
Јерусалим?

пе / п

Па отворше уста своја,
душмани ти;
звижде на те и шкргућу,
са зубима:
Јесмо ли те прогутали?
теби веле;
Нек смо и то дочекали,
и видјели!

ајин / ʾ[14]

Алем-наум Господ сврши,
ко ће ко Он;
ријеч Своју, коју каза,
давних дана;
па разори немилице,
тебе цијелу;
развесели душмане ти,
диндушмане;
катилима рог подиже,
редом твојим.

[14] Фарингеални фрикатив ʕ који се у српском језику појављује само у дијалектизму *ʾрђа*, онако како се он изговара у Црној Гори и у источној Херцеговини. Гдје год је то било могуће, а овдје рецимо јесте, ставио сам на почетак строфе арапску ријеч која почиње арапским парњаком јеврејског *ајин*, а која се у српском увријежила као домаћа, попут ријечи *алем* (знак, застава).

саде / с[15]

Срце њино вапи Богу,
да те затре.
Ој зидине Сијон-шћери,
сузе лијте;
ко потоком и дан и ноћ,
не престајте;
зјеница ти нек не стаје,
вазда плачи.

коф / к[16]

Крени обноћ, стани, вичи,
чело страже;
пред Господом срце пролиј,
кано воду;
руке Њему ти подижи,
све за душу;
ђеце своје која мрију,
а од глади;
на ћошкове улица ти,
њима празно.

реш / р

Разувиди, Господару,
Ти са неба;
јесил иком учинио
ишта слично?
Жене једу свог порода,
порад глади;
из наручја свог отроке,
на оброке;
а у Храму Твом, Господе,
побијени;
свештеници и пророци
на буљуке.

[15] Емфатично *т̄* које нема одговарајућег парњака у српском језику.
[16] Емфатично *к* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

шин / ш

Шта су оно полијегали,
по земљици,
како ђеца тако старци,
по улици;
ђевојке ми и ђетићи,
мачу храна;
у дан гњева Ти их поби,
не жалећи.

тав / т

Ти си сазво, ко на празник,
изокола;
страхове ми све најгоре,
у дан гњева;
не преоста ниђе нико,
стидак, јетим;
што на руке своје носах,
душман поби.

Треће поглавље, у коме је шездесет и шест стихова, подијељених
у двадесет и два тростиха.
Сва три стиха сваког тростиха почињу истим словом јеврејске азбуке,
по редослиједу,
с тим што су (као и у претходном поглављу) замијењена мјеста словима
ајин и *пе*:

алеф / а

Аз см човјек, бједу видјев,
прут гњева Му;
А мене ти Он управља,
у мрак, нурсуз.
А и руку све обрће,
на ме Своју.

бет / б

Бог овешта месо моје,
кожу, кости.
Бран ми стави, опколи ме,
главу и реп.
Бе у тмине посади ме,
кано мрца.

гимел / г

Гради зида око мене, изаћ нећу,
синџир тежак.
Греота је и викати и вапјети,
капак дова.
Гради мене бусју на пут,
тесан камен;
а све стазе и богазе,
искриви ми.

далет / д

Да ми није бар ко међед,
лав што вреба.
Друмове ми чичком посу,
за уклин сам;
као сјахан њима крочим,
из кукова.
Док и лука свога запе,
ја му мета.

хе / х[17]

Хе ме згоди у бубреге,
стрелицама.
Ха-ха постах вас народу,
ваздан туле.
Храни мене са горчином,
пелен пијем.

[17] Слабочујно *х*, као у синтагми *ъеба-ӣуӣера*.

вав / в[18]

Вас ми зубе сломи шљунком,
у прах врже.
Врже мене мир из душе,
добро сметнух.
Вељу себе: *Оде вјечност̄,*
и нафака...

зајин / з

Запамтидер јад и чемер,
жуч и пелен.
Запамти то, душо моја,
онда, клони.
Зато вељу срцу своме,
све у нади:

хет / х[19]

Хвала Боīу шт̄о нас има,
колко т̄олко,
милосрђа Њеīовоīа,
не нест̄аде.
Ха, ко нова јут̄ро свако,
вјерност̄ Твоја.
Хисе моје Господ и Боī,
душа м’ вели;
У Њеīа ћу да се уздам,
само у Њеī.

тет / т[20]

Та свим својим надаоцма,
добар Бог је;
ко и души што га иште,

[18] Уснено меконепчано *в* које нема одговарајућег парњака у српском језику.
[19] Грлено (фарингеални фрикатив) *х* које нема одговарајућег парњака у српском језику.
[20] Емфатично *т̄* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

добар врло.
Тако да је добро чекат,
шутке, ћутке;
на спасење од Господа,
јес Бога ми.
Теглит јарам чојку младу,
Добро јесте.

јод / ј

Јест, нек шједи, и нек мучи,
намет на њег.
Једе праха са устима,
можда ј' наде.
Још и образ да подметне,
зулумћару;
засити се са срамотом,
ко са љебом.

каф / к

Кутарсат се тебе неће,
Господ никад.
Кад би тебе и уцвили,
смиловаће с';
зарад веље милости Си,
милост вељу.
Каштигање није Њему
баш по вољи;
и не бије тако лако,
ћецу људску.

ламед / л

Ломит духа са ногама,
земље сужњим.
Леле оним што изврћу,
суд човјеку,
све пред лицем Бога Вишњег,
куку, леле.

Лише суда и чоека,
искривљују,
ко да Господ то не види,
види, дашта.

мем / м

Ма, ђе ико ишта реко,
па се збило,
да му Господ не нареди,
реците ми.
Мило плод је уста Божјих,
и немило.
Муч с тужаљком, жив човјече,
твој је гријех.

нун / н

Нег испитуј путе своје,
и истражуј;
Господу се повратимо,
само Њему.
На рукама срце своје
узнесимо;
ка Господу небескоме,
него коме.
Непокорни Тебе бјесмо,
сагријешисмо;
а и Ти нам не опрости,
не, нипошто.

самех / с

С гњевом си се огрнуо,
па нас гониш;
те нас поби, без милости,
само тако.
С облаком се сав обави,
јок молитви.
Сметљиштем нас Ти учиње,
сред народа.

пе / п

Провалише уста на нас,
сви душмани.
Пустош-затор задеси нас,
страх и јама.
Потоци ми из очију,
све силазе;
рад погибли шћери мојих,
ej, народе.

ајин / ʾ[21]

Ајан удма сузе лије,
и не стаје;
непрестано, све једнако,
сипа, сипа.
Алем с неба док не дође,
да Бог види.
Ајан удма душу мучи,
тако треба;
ради шћери Града мога,
јао, Граде.

саде / с[22]

Стјераше ме, како птицу,
хак бигајри.
Стровалише живот јами,
па још камен.
Сврх главе ми још̀те вода,
Одсјечен сам!

[21] Фарингеални фрикатив ʕ који се у српском језику појављује само у дијалектизму *ʾрђа*, онако како се он изговара у Црној Гори и у источној Херцеговини. Гдје год је то било могуће, а овдје рецимо јесте, ставио сам на почетак стиха арапску ријеч која почиње арапским парњаком јеврејског *ајин*, а која се у српском увријежила као домаћа, попут ријечи *ајан* (првак, изворно: очи заједнице, упореди синтагму *ʾене ха'еда* у Четвртој књизи Мојсијевој 15: 24) или *алем* (знамен, застава).

[22] Емфатично *ш̄* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

коф / к[23]

Кличем име Твоје, Боже;
из амбиса.
Крик ми почуј, немој чепит,
Свог увета;
уздахе ми, ко и вику,
Боже почуј.
Крену мени, кад Те зазвах,
па ми рече:
не бој ми се, не бој ми се,
нећу вала.

реш / р

Расправе ми душе редом,
Ти расправи;
и живот ми Ти откупи,
Господару.
Разазнаде кривду мени,
Господ Боже;
парницу ми Ти расправи,
боље тако.
Распознаде освету им,
што ми мисле.

шин / ш

Шпрдњу њину чу ли, Боже,
и мисли им;
Што усташка уста зборе,
даном цијелим.
Ш чим би сједи, ш чим би стани,
него са мном.

тав / т

Ти им врати давање им,
по дјелима.

[23] Емфатично *к* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

Тврдо срце подај њима,
ко проклетство.
Твојим гњевом Ти их одгнај,
и истријеби;
испод неба Господњега,
неба Твога.

Четврто поглавље, у коме су двадесет и два стиха.
Сваки стих почиње другим словом јеврејске азбуке, по редослиједу,
с тим што су (као и у претходна два поглавља) замијењена мјеста
словима *ајин* и *пе*:

алеф / а

А како је потавњело,
злато нако?
И оно се прометнуло,
чисто злато.
Камење је од Светиње,
растурено;
на ћошкове свих улица,
драги камен.

бет / б

Бе синови сви сијонски,
исто драги;
што про злата најчишћега,
стајат знаху;
ко ћугуме сад од глине,
сви их броје;
дјело руку лончаревих,
ништа више.

гимел / г

Груди ваде шакалице,
млађ да доје;
кћи народа мога поста,
ној пустињски.

далет / д

Дојенчетов језик грлу,
залијепи се;
све од жеђи превелике,
пресушила;
а ђетићи љеба ишћу,
јадни они;
нема никог да изломи,
ни хљеб крува.

хе / х[24]

Ха, слаткоједи некадашњи,
на улици;
скерлетлије благородне,
грле отпад.

вав / в[25]

Возрасте ти гријех, шћери,
ко содомски;
што час посла би затрта,
и без руку.

зајин / з

Зорни бјеху назиреји,
сњега бјељи,
и од млијека исто тако,
бјелом бјели;
од рубина руменији,
кост ко бисер;
избрушени ко сафири,
Боже један.

[24] Слабочујно *х*, као у синтагми *'љеба-пӯтера*.
[25] Уснено меконепчано *в* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

хет / х[26]

Харам-лице црње зифта,
као ћумур;
непознати на улици,
ко гариби;
кожа им се прилијепила,
баш за кости;
сва је сува као дрво,
дреновина.

тет / т[27]

Та, љепше је закланима,
него гладним;
крв што липте прободени,
бар су мртви;
не издишу што немају,
земље плода.

јод / ј

Јадне руке милостивих,
ђецу кувај;
то им храна сред погибли,
не чуло се.

каф / к

Кад се сврши гњев Господњи,
кад се изли;
на Сијону када огањ,
Он разгори;
којино му темељ прождра,
кано сламу.

[26] Грлено (фарингеални фрикатив) *х* које нема одговарајућег парњака у српском језику. Гдје год је то било могуће, а овдје рецимо јесте, ставио сам на почетак строфе арапску ријеч која почиње арапским парњаком јеврејског *хет*, а која се у српском увријежила као домаћа, попут ријечи *харам* (гријех).

[27] Емфатично *т* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

ламед / л

Лијепо не шће повјероват,
цари земљи;
становници васељене,
још̄те мање;
е ће катил и душманин,
ногом ступит;
на капије Светог Града,
Јерусалма!

мем / м

Међер гријеха пророка му,
лажљивијех;
безакоња свештеника,
његовијех;
што знадоше прољевати
усред њега;
праведничку крвцу чисту
крв мубареħ.

нун / н

Наврг̄ли се кано слијепци,
улицама;
и крвљу се окаљаше,
кирмез крвљу;
не могаху недотаħ је,
хаљинама.

самех / с

Склонӣте се, о нечистӣ,
сви им вичу:
Склонӣте се, одстӯпӣте,
не до̄тӣчӣте;
побјегоше, тумарајућ,
те срамоте;

е се збори међ народе,
са насладом:
Наст̄анӣт̄ се никад неће,
овде ви̱ше.

пе / п

Подјели их ӣњев Гос̄подњи,
ӣо̄т̄ово је;
неће ви̱ше ни по̄ӣледа̄т̄
никад на њих;
не по̄ш̱т̄ују свеш̱т̄еника,
својих, јађо;
нӣт̄ се с̄т̄арцу смилова̄т̄и,
они зна̱ше.

ајин / ʾ[28]

Ајан глави ишчиље нам,
очи пусте;
извиђајућ хоћел помоћ,
све залуду;
надом смо се понадали,
надо, лажо;
народ да ће нас избавит,
а не може.

саде / с[29]

Сад нам кораке вребају,
грдна надо;
улицама својим ходит,
не можемо;

[28] Фарингеални фрикатив ʕ који се у српском језику појављује само у дијалектизму *ʾрђа*, онако како се он изговара у Црној Гори и у источној Херцеговини. Гдје год је то било могуће, а овдје рецимо јесте, ставио сам на почетак строфе арапску ријеч која почиње арапским парњаком јеврејског *ајин*, а која се у српском увријежила као домаћа, попут ријечи *ајан* (првак, изворно: очи заједнице). Упореди синтагму *ʾене ха'еда* у Четвртој књизи Мојсијевој 15: 24.

[29] Емфатично *т̄* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

нама конац приближи се,
и готово;
дани нам се навршише,
наше бјеше.

коф / к[30]

Кад су лакши гониоци,
од орлова;
по горама гонише нас,
ко зечеве;
бусије нам у пустињи,
поставише.

реш / р

Рух ил дух ти ноздрва нам,
Помазаник;
уфати се у замке им,
грдна рано;
за којега говорасмо,
сви да ћемо;
под сјеном му славним живјет,
међ народе.

син / с

Само с радуј и весели,
Едом-шћери,
која сједиш у Уз-земљи,
сад за сада;
и тебе ће чаша доћи,
ко што ј реда;
опићеш се, открићеш се;
чиплак гола.

[30] Емфатично *к* које нема одговарајућег парњака у српском језику.

тав / т

Твоја побуна се сврши,
Сијон-шћери;
па те неће сургун чинит,
никад више!
А тебе ће походити,
Едом-шћери,
и откриће гријехе твоје,
наопаке.

Пето поглавље, у коме је двадесет и један стих.
Стихови нису поређани по азбучном реду:

Спомени се, Ти, Господе,
шта би са нас;
види, Боже и погледај,
срамоту нам.
Нашљедство нам странци арче,
и сладе се;
наше куће – људи туђи,
нама празно.
Постасмо Ти сви сироте,
ко без оца;
матере нам удовице,
кукавнице.
Своју воду сад пијемо,
кад платимо;
своја дрва сад плаћамо,
пуном цијеном.
До врата нам самог стиже,
јарам тешки;
напоре смо уложили,
ич одмора.
Руке пружај ка Мисиру,
какав Мисир;
од Асирца, ишћи љеба,
ниђе ништа.
Оци наши погријешише,
ал њих нема;
ми трпимо безакоња,
сва њихова.

Робови нам господаре,
нема никог;
да избави сад из руку,
њиховијех.
С тешким страхом за живот нам,
љеба ђеци;
доносимо из пустиње,
нож нам за врат.
Кожа нам је поцрњела,
пећ чађава:
од страхота великијех,
глади љуте.
Сијон-жене обрукаше,
бруко тешка;
и ђевојке по јудејским
градовима.
Кнезове нам повјешаше,
власторучно,
стара лица не поштују,
ниједнога!
Младиће под жрвањ мећу,
да аргате;
ђетићи нам дрва носе,
све падају.
Нема старца на капије,
никад нађе,
ни младића да пјевају,
каква пјесма!
Радост срца нашег неста,
сад нетрагом;
коло наше претвори се,
у сарану.
Паде круна с главе наше;
тешко нама;
што згрјешисмо, Тебе Боже,
куку јадо!
Стога нам је срце жално,
и не било;
стог нам очи потамњеше,
не виђеле.
Рад Сијона, горе свете,
опушћеле;
ком лисице сада ходе,

ко по своме.
Ти, Господе, вазда биђеш,
довијека;
пријесто Твој је од кољена,
до кољена.
О шта ти је заборавит,
наске јадне;
оставит нас јадне дуго,
ил довјека?
Поврати нас, Себи, Боже,
Ти Господе;
Па ћемо се повратити,
и ми Тебе;
обнови нам опет дане,
ко што бјеху.
Неш нас сасвијем одбацити,
никад ваљда,
ма колико да си гњеван,
зјело врло!